

آزمه —ون ۱۱ از ۱۲

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

ویژه پیاپی یازدهم

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش یازدهم - جامع نوبت اول
(۱۴۰۲/۰۱/۲۵)**

ادبیات و علوم انسانی (یازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

ریاضی و آمار (۲)

۱. گزینه ۴ درست است.

با توجه به جدول ارزش گزاره‌ها داریم:

p	q	~ p	~ q	p ⇒ q	(p ⇒ q) ⇒ ~ p
د	د	ن	ن	د	ن
د	ن	ن	د	ن	د
ن	د	د	ن	د	د
ن	ن	د	د	د	د

ملاحظه می‌شود که ارزش $(p \Rightarrow q) \Rightarrow \sim p$ با هیچ کدام از گزینه‌ها برابر نیست.

۲. گزینه ۱ درست است.

در گزینه‌های ۲, ۳, ۴ نقیض گزاره‌ها به درستی نوشته شده است.

$$\sim (A \subseteq B) \equiv A \not\subseteq B$$

اما:

۳. گزینه ۲ درست است.

عدد مورد نظر را X می‌گیریم.

$$8^2: 8 \text{ مجذور}$$

$$X^2: \text{مربع عدد}$$

$$x^2 + 64: 8 \text{ مجموع مربع عددی با مجذور}$$

$$\frac{x - \sqrt{26}}{4}: 26 \text{ ربع تفاضل عددی با جذر}$$

$$\Rightarrow x^2 + 64 \leq \frac{x - \sqrt{26}}{4}$$

۴. گزینه ۲ درست است.

با توجه به تعریف تابع داریم:

$$\begin{cases} -a = b - 1 \\ a - b = 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a + b = 1 \\ a - b = 3 \end{cases} > a = 2, b = -1$$

$$(a - b)^2 = (2 - (-1))^2 = 9$$

بنابراین داریم:

۵. گزینه ۳ درست است.

$$\begin{cases} f(0) = 2 \\ f(2) = 2 - a \end{cases} > f(0) = f(2) \Rightarrow 2 = 2 - a \Rightarrow a = 0$$

$$\begin{cases} g(0) = -4 \\ g(2) = 2 + 2b \end{cases} > g(0) = g(2) \Rightarrow -4 = 2 + 2b \Rightarrow b = -3$$

بنابراین داریم:

$$\begin{aligned} f(2) = 2 - a \xrightarrow{a=0} f(2) = 2 \\ g(2) = 2 + 2b \xrightarrow{b=-3} g(2) = -4 \end{aligned} > g(2) + f(2) = -4 + 2 = -2$$

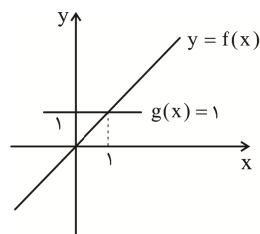
۶. گزینه ۴ درست است.

چون f یک تابع ثابت و g تابعی همانی است، پس داریم:

$$f(-1) + g(-1) = 3 \xrightarrow{\substack{g(-1)=-1 \\ g(x)=x}} f(-1) = 4$$

بنابراین:

$$\begin{aligned} (g(x))^2 - g(x).f(x) &= -3 \Rightarrow x^2 - 4x + 3 = 0 \\ &\Rightarrow (x-1)(x-3) = 0 \\ &\Rightarrow x = 1 \quad x = 3 \end{aligned}$$

$$\begin{cases} f(x) = x \\ g(x) = 1 \end{cases} > f(-1) + g(-1) = -1 + 1 = 0$$

۷. گزینه ۴ درست است.

با توجه به نمودارهای رسم شده داریم:

۸. گزینه ۱ درست است.

$$\begin{aligned} f(x) = [2x - 2] \xrightarrow{\{\}} = \text{برد} &\rightarrow 1 \leq 2x - 2 < 2 \\ \Rightarrow 3 \leq 2x < 4 &\Rightarrow \frac{3}{2} \leq x < 2 \end{aligned}$$

۹. گزینه ۲ درست است.

چون f تابعی پلکانی است و تابع پلکانی تابعی چند ضابطه‌ای است که هر ضابطه آن تابع ثابتی است، لذا داریم:

$$\begin{cases} a - 1 = 0 \Rightarrow a = 1 \\ b = 0 \end{cases} > a + 2b = 1$$

۱۰. گزینه ۳ درست است.

ابتدا ضابطه $f(x)$ را می‌نویسیم. چون با ۳ واحد به راست و ۲ واحد به بالا به نمودار $y = |x|$ می‌رسیم، پس برعکس عمل می‌کنیم:

$$f(x) = |x + 3| - 2$$

$\downarrow$ $\swarrow$
 واحد به چپ   واحد به پایین

$$\Rightarrow f(-2) = |-2 + 3| - 2 = -1$$

۱۱. گزینه ۲ درست است.

$$f(x) = \sqrt{|x-3|}$$

$$f(-1) = \sqrt{|-1-3|} = \sqrt{4} = 2$$

$$f(4) = \sqrt{|4-3|} = 1$$

بنابراین داریم:

$$f(-1) + 3f(4) = 2 + 3 \times 1 = 5$$

۱۲. گزینه ۴ درست است.

ابتدا دامنه مشترک f ، g را مشخص می‌کنیم:

$$\begin{aligned} D_f = \{-1, 0, 1, 3\} &> D_f \cap P_g = \{0, 1, 3\} \\ D_g = \{3, 0, 1\} & \end{aligned}$$

$$\Rightarrow f - g = \{(0, -1), (1, 2), (3, 6)\}$$

$$\Rightarrow R_{f-g} = \{-1, 2, 6\}$$

۱۳. گزینه ۱ درست است.

$$f = \{(-1, 2), (1, 3), (3, 4)\} \Rightarrow D_f = \{-1, 1, 3\}$$

$$g(x) = \frac{x-3}{x+1} \Rightarrow x+1=0 \Rightarrow x=-1 \Rightarrow D_g = \mathbb{R} - \{-1\}$$

از طرفی می‌دانیم:

$$\Rightarrow D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x | g(x) = 0\}$$

بنابراین:

$$\begin{cases} D_f \cap D_g = \{-1, 1, 3\} \cap \mathbb{R} - \{-1\} = \{1, 3\} \\ \{x | g(x) = 0\} \Rightarrow \frac{x-3}{x+1} = 0 \Rightarrow x-3=0 \Rightarrow x=3 \end{cases}$$

$$D_{\frac{f}{g}} = \{1, 3\} - \{3\} = \{1\}$$

پس:

۱۴. گزینه ۳ درست است.

جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال

اگر جمعیت بیکار را X در نظر بگیریم، داریم:

$$X + 2X = 30 \Rightarrow 3X = 30 \Rightarrow X = 10$$

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = \frac{10}{30} \times 100 = 33\frac{1}{3}$$

۱۵. گزینه ۳ درست است.

$$\text{تورم} = \frac{\text{شاخص بهای برنج در سال ۹۸} - \text{شاخص بهای برنج در سال مورد نظر}}{\text{شاخص بهای برنج در سال ۹۸}}$$

$$\Rightarrow \frac{40}{100} = \frac{140 - X}{X} \Rightarrow 0.4X = 140 - X \Rightarrow X = \frac{140}{1.4} = 100$$

۱۶. گزینه ۲ درست است.

گزاره شرطی $(p \vee q) \Rightarrow r$ به انتفای مقدم درست است، پس ارزش مقدم نادرست و ارزش تالی نامعلوم است؛ لذا داریم:

هر دو نادرست $p, q \Rightarrow p \vee q \equiv F$ نادرست

بنابراین داریم:

$$\underbrace{\underbrace{\underbrace{p}_{F} \Leftrightarrow \underbrace{q \wedge r}_{F}}_{F}}_{F} \equiv F$$

۱۷. گزینه ۴ درست است.

جدول ارزش درستی گزاره‌ها را می‌نویسیم:

p	q	~ p	~ q	q ∧ p	~ q ∨ (q ∧ p)
د	د	ن	ن	د	د
د	ن	ن	د	ن	د
ن	د	د	ن	ن	ن
ن	ن	د	د	ن	د

ملاحظه می‌شود که ارزش گزاره $\sim q \vee (q \wedge p)$ با هیچ‌کدام از گزینه‌ها برابر نیست.

۱۸. گزینه ۱ درست است.

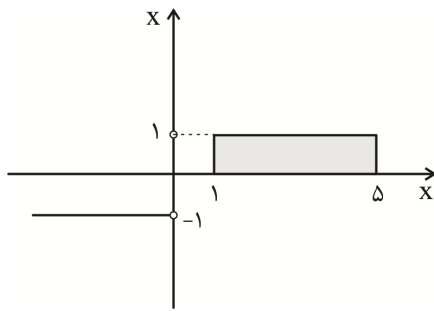
با توجه به تقارن تابع قدرمطلق، طول نقطه رأس نمودار این تابع $\frac{-1+5}{2} = 2$ است. پس تابع به صورت $y = |x - 2| - b$ است. از طرفی $(5, 0)$ در تابع صدق می‌کند:

$$0 = |5 - 2| - b = 0 \Rightarrow 3 - b = 0 \Rightarrow b = 3$$

در نتیجه تابع به صورت $y = |x - 2| - 3$ است؛ بنابراین:

$$a + b = (-2) + 3 = 1$$

۱۹. گزینه ۳ درست است.

$$\text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

با توجه به نمودار، مساحت مستطیل برابر است با:

$$\text{مساحت مستطیل} = (5 - 1) \times 1 = 4 \times 1 = 4$$

۲۰. گزینه ۴ درست است.

با قرار دادن مقدار -1 در تابع داریم:

$$f(-1) = \left| \sqrt{2} + 1 \right| - \left| -1 - \sqrt{2} \right| = \frac{\sqrt{2} + 1 > 0}{-1 - \sqrt{2} < 0} \sqrt{2} + 1 - (-(-1 - \sqrt{2})) = \sqrt{2} + 1 - 1 - \sqrt{2} = 0$$

زبان و ادبیات فارسی (۲)

۲۱. گزینه ۲ درست است.

مطابق صفحه ۸۲ کتاب علوم و فنون ۲

۲۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) طبق صفحه ۳۸ کتاب علوم و فنون ادبی ۲ درست است.

(۲) طبق صفحه ۱۸ کتاب علوم و فنون ادبی ۲ درست است.

(۳) طبق صفحه ۱۲ کتاب علوم و فنون ادبی ۲ درست است.

(۴) طبق صفحات ۸۴ و ۸۵ کتاب علوم و فنون ادبی ۲ نادرست است. (... یکی از ویژگی‌های زبانی نثر سبک هندی است.)

۲۳. گزینه ۱ درست است.

خطاهای متن:

نثر سبک هندی، از دیدگاه ادبی، ارزش والایی ندارد؛ زیرا متن‌های ادبی با تکلف و تصنع همراه بود و انحطاط ادبی در این

دوره، از دوره تیموریان بیشتر است. (طبق صفحه ۸۵ علوم و فنون ادبی ۲) نثر فنی، در قرن هفتم هجری ضعیف شد و در قرن

هشتم هجری با سیطره تیموریان بر ایران، از بین رفت. (طبق صفحه ۳۸ علوم و فنون ادبی ۲)

۲۴. گزینه ۳ درست است.

به ترتیب، طبق صفحات ۳۸، ۶۱، ۶۱، ۱۶ و ۱۷ کتاب علوم و فنون ادبی ۲

۲۵. گزینه ۲ درست است.

به ترتیب، طبق صفحات ۱۸، ۸۴، ۱۵، ۸۴ کتاب علوم و فنون ادبی ۲

۲۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی ابیات:

- (الف) نقد زهد و طاعت ریایی (از ویژگی‌های فکری شعر سبک عراقی)
 (ب) استفاده از واژگان کهن مانند «همیدون» مخفف «هم‌ایدون» به معنی «هم‌اکنون» (از ویژگی‌های زبانی شعر سبک خراسانی)
 (ج) استفاده از آرایه اسلوب معادله (از ویژگی‌های ادبی شعر سبک هندی)
 (د) تقدیرگرایی و باور به قضا و قدر و راضی بودن به سرنوشت مقدر (از ویژگی‌های فکری شعر سبک عراقی)

۲۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) لزوم پنهان کردن عشق ← از ویژگی‌های فکری است. / بدانست ← کاربرد پیشوند «ب» بر سر فعل ماضی (از ویژگی‌های زبانی)
 (۲) استفاده از استعاره مکنیه ← بردن و کشتن شمع (ویژگی ادبی) / توصیف عشق زمینی و گله و شکایت از معشوق (ویژگی فکری)
 (۳) استعاره مصرّحه ← کمند استعاره از عشق (ویژگی ادبی) / کاربرد فعل ماضی استمراری، بدون پیشوند «می» ← ندانستم، یعنی نمی‌دانستم (ویژگی زبانی)
 (۴) کاربرد پیشوند منفی‌ساز «نا» به جای «ن» ← نابستن (ویژگی زبانی) / استفاده از مراعات نظیر ← مهر - وفا - عهد (ویژگی ادبی)

۲۸. گزینه ۱ درست است.

بررسی موارد نادرست:

- تذکره شاه‌طهماسب ← تاریخ / جمشید و خورشید ← داستانی (به تقلید از داستان‌های نظامی) / رساله دلگشا ← طنز اجتماعی / مکاتیب ← نامه‌های مولوی

۲۹. گزینه ۴ درست است.

وزن همه ابیات، (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن) است؛ به جز بیت گزینه ۴ که (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن) است.

۳۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی وزن ابیات:

- (۱) فاعلاتن فاعلن فاعلاتن فاعلن (وزن متناوب یا دوری دارد).
 (۲) فعلاتن فعلاتن فعلاتن (وزن متناوب ندارد، بلکه همسان تک‌پایه‌ای است).
 (۳) فعلاتن مفاعلن فعلاتن مفاعلن (وزن متناوب دارد).
 (۴) مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن (مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن) (وزن متناوب دارد).

۳۱. گزینه ۳ درست است.

وزن گزینه‌های نادرست:

- (۱) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن (۲) مفاعلین مفاعلین فعولن (۳) فعولن فعولن فعولن فعل

۳۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی وزن گزینه‌ها:

- (۱) مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن / مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن (که به دو شیوه چهارتایی سه‌تایی و سه‌تایی چهارتایی قابل دسته‌بندی است).
 (۲) مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن / مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن (به دو شکل قابل دسته‌بندی است).
 (۳) مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن / مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن (به دو شکل قابل دسته‌بندی است).
 (۴) مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن (فقط یک حالت دارد).

۳۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی وزن مصراع‌ها:

- الف، هـ) فاعلات فاعلن فاعلات فاعلن ب، د) فاعلات مفعولن فاعلات مفعولن ج، و) مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

۳۴. گزینه ۲ درست است.

بررسی وزن بیت سؤال:

سُخ	خ	سُر	خ	سُر	خ	سُر	سبز	ز	سَب	ز	سَب	ز	سَب
-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	-	U	-
رید	و	یا	بِ	وَإِلَّا	غَ	أر	دَر	تِ	هُف	نَ	را	و	سَر
-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	-	U	-
فاعلن			فاعلاتُ				فاعلن			فاعلاتُ			

این بیت، بر وزن دوری (دولختی) است و می‌دانیم که هجای پایانی هر نیم‌مصراع، در وزن دوری، مانند هجای پایانی هر مصراع، بلند محسوب می‌شود.

البته این بیت را می‌توان به صورت (فاعلن مفاعلهن فاعلهن مفاعلهن) نیز دسته‌بندی هجایی کرد.

۳۵. گزینه ۴ درست است.

همه گزینه‌ها و بیت سؤال، بر وزن (مفعلهن فاعلاتُ مفعلهن فع) است؛ به جز بیت گزینه ۴ که بر وزن (مفعلهن فاعلاتُ مفعلهن) است.

هان	جَ	نِ	ها	جَ	شُد	نَ	گویند	گر	دِ	چ	هی
-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-
مفعلهن			فاعلاتُ				مفعلهن				

۳۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی وزن گزینه‌ها:

(۱) مفعلهن مفعلهن فاعلهن

(۲) مفعلهن مفاعلهن مفعلهن مفاعلهن

(۳) مفاعلهن فعلاتن مفاعلهن فعلاتن (که وزن واژه «مفعلهن» ندارد).

(۴) مفعلهن فاعلهن مفعلهن فاعلهن

۳۷. گزینه ۲ درست است.

بررسی تشبیهات:

(۱) چون ازدهای گرز بگرای، چون شیر شرزۀ ارغند بخروش. ← تشبیه گسترده

(۲) خوان فراق ← اضافه تشبیهی یا تشبیه فشرده اضافی

(۳) لرزلرزان به کردار (مانند) بید ← تشبیه گسترده

(۴) او گویی (مانند) سلیمان است. ← تشبیه گسترده

۳۸. گزینه ۴ درست است.

بررسی مجازهای به‌کاررفته در گزینه‌ها (مهم‌ترین نوع مجاز، مجاز به‌علاقه شباهت است):

(۱) برف = مجازاً سفیدی مو / پر زاع = مجازاً موی سیاه (هر دو، مجاز به‌علاقه شباهت)

(۲) نرگس = مجازاً چشم / گل = مجازاً چهره (هر دو، مجاز به‌علاقه شباهت)

(۳) مرغ گرفتار = مجازاً شاعر / گلشن ویران = مجازاً دنیا / قفس = مجازاً جامعه خفتان‌زده / هزاران = مجازاً یاران و دوستان

(همه، مجاز به‌علاقه شباهت)

(۴) زبان = مجازاً سخن (که مجاز به‌علاقه آلیه یا وسیله است، نه شباهت).

۳۹. گزینه ۳ درست است.

بررسی استعاره‌های به‌کاررفته در گزینه‌ها:

- (۱) ابرِ گریان، خورشید خندان = تشخیص و استعارهٔ مکنیه
- (۲) فتنهٔ ایام، تندی افلاک = تشخیص و استعارهٔ مکنیه
- (۳) گهر = استعارهٔ مصرّحه از سخن ارزشمند / حقهٔ لعل = استعارهٔ مصرّحه از دهان و لب / شکر = استعارهٔ مصرّحه از لب و دهان / مروارید = استعارهٔ مصرّحه از دندان (استعارهٔ به‌کاررفته در بیت سؤال نیز استعارهٔ مصرّحه است: ماه = استعارهٔ مصرّحه از معشوق / نرگسان = استعارهٔ مصرّحه از چشمان معشوق / لؤلؤ = استعارهٔ مصرّحه از اشک)
- (۴) باد صبا، مسکین و سرگردان و مست است. = تشخیص و استعارهٔ مکنیه

۴۰. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) خیاط باد صبا ← اضافه تشبیهی / اندام گل ← اضافه استعاری و تشخیص / رنگین‌قبا ← مجازاً گلبرگ‌های گل (مجاز به علاقهٔ شباهت یا همان استعارهٔ مصرّحه)
- (۲) ای بلبل بنال ← تشخیص و استعارهٔ مکنیه / اگر پایبندی همچو من ← تشبیه (استعارهٔ مصرّحه یا مجاز به علاقهٔ شباهت، در بیت وجود ندارد).
- (۳) نقاب گل، زلف سنبل، قبای غنچه ← اضافه استعاری و تشخیص (تشبیه و مجاز به علاقهٔ شباهت در بیت وجود ندارد).
- (۴) آتش خشم ← اضافهٔ تشبیهی / باد، خبر مرا به گوش تو رساند ← تشخیص و استعارهٔ مکنیه (در بیت، مجاز به علاقهٔ شباهت وجود ندارد).

۴۱. گزینه ۲ درست است.

بررسی آرایه‌های دو بیت:

- همچون صبح خندانیم، پشت بر دیوار حیرت مانند آینه داده‌ایم. ← دو تشبیه گسترده / صبح خندان، دست عشق ← دو استعارهٔ مکنیه و تشخیص / تیغ عشق، دیوار حیرت ← دو اضافهٔ تشبیهی (تشبیه فشردهٔ اضافی) / ما زخم نمایانیم. ← یک تشبیه فشردهٔ اسنادی / خار ≠ گل ← تضاد / گل، باغ ← تناسب یا مراعات نظیر / خار (استعارهٔ مصرّحه از سختی‌های زندگی)، گل (استعارهٔ مصرّحه از خوشی‌های زندگی)، باغ و بوستان (استعارهٔ مصرّحه از دنیا) ← سه استعارهٔ مصرّحه / دست عشق ← یک اضافهٔ استعاری
- رد گزینه‌های دیگر:

- (۱) دو استعارهٔ مصرّحه ندارد، بلکه سه استعارهٔ مصرّحه دارد.
- (۳) یک تشبیه فشردهٔ اسنادی ندارد. / یک تشبیه گسترده ندارد.
- (۴) دو اضافهٔ استعاری ندارد. / یک تشبیه فشردهٔ اضافی ندارد.

۴۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) کمند آرزو ← تشبیه فشردهٔ اضافی / سر (هر دو) ← مجاز از قصد و تصمیم
- (۲) خارزار تعلق ← تشبیه فشردهٔ اضافی / استعارهٔ مصرّحه ندارد.
- (۳) مهر رُخ ← اضافه تشبیهی (تشبیه فشردهٔ اضافی) / جهان ← مجازاً مردم جهان (مجاز به علاقهٔ محلّیه است، نه شباهت).
- (۴) دام زلف ← تشبیه فشردهٔ اضافی / ای صبا بگو ← استعارهٔ مکنیه (تشخیص)

۴۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی ابیات:

- (الف) لعل ← استعارهٔ مصرّحه از لب / لعل میگون ← تشبیه گسترده / عقل را مفتون کرده‌اند ← استعارهٔ مکنیه و تشخیص
- (ب) عشق (مانند) دردانه است و دریا (مانند) میکده. ← دو تشبیه فشردهٔ اسنادی
- (ج) سنبل ← استعارهٔ مصرّحه از موی معشوق / لب لعل ← تشبیه فشردهٔ اضافی / سنبلش، غارت کرد ← استعارهٔ مکنیه و تشخیص
- (د) دامن آفاق ← استعارهٔ مکنیه و تشخیص / دامن آفاق، (مانند) گلستان است. ← تشبیه فشردهٔ اسنادی

۴۴. گزینه ۳ درست است.

بررسی ابیات:

- (الف) لاله رخسار ← اضافه تشبیهی / رُخ گل و اینکه آبروی گل ریخت. ← استعاره مکنیه / خرمن ← مجازاً هستی
 (ب) سری ← مجازاً انسانی / تیغ بلا ← اضافه تشبیهی
 (ج) بیت ← مجازاً شعر / چو آتش تیشه می‌زد ← تشبیه گسترده
 (د) بحر غم ← اضافه تشبیهی
 ردّ گزینه‌های دیگر:

- (۱) د، استعاره مکنیه ندارد. / الف، تشبیه گسترده ندارد.
 (۲) د، مجاز ندارد. / ب، استعاره مکنیه ندارد. / د، تشبیه گسترده ندارد.
 (۴) ج، اضافه تشبیهی ندارد. / د، استعاره مکنیه ندارد. / ب، تشبیه گسترده ندارد.

۴۵. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) طبق صفحات ۱۴ و ۱۵ کتاب علوم و فنون ادبی ۲ درست است.
 (۲) می‌توان به دو شیوه آن را دسته‌بندی هجایی کرد؛ (۳) تایی ۴ / تایی ۴ / تایی ۳ تایی.
 (۳) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن / مستفعلن فاعلن / مستفعلن فاعلن (همسان دولختی)
 (۴) بهار جان‌ها ← استعاره مصرّحه از معشوق / ای شاخ تر، به رقص آ ← استعاره مکنیه / جنگ، چنگ ← جناس ناهمسان
 اختلافی و سجع متوازی / تلمیح به داستان حضرت یوسف (ع)

۴۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) صائب تبریزی (شاعر قرن یازدهم هجری) معاصر وحشی بافقی (شاعر قرن دهم هجری) نیست. (طبق صفحات ۶۰ و ۶۱ کتاب علوم و فنون ادبی ۲)
 (۲) وزن این ابیات، (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)، همسان تک‌لختی یا تک‌پایه‌ای است.
 (۳) این ابیات را نمی‌توان به دو شیوه، دسته‌بندی هجایی کرد.
 (۴) غزالان ← استعاره مصرّحه از زیبارویان / حلقه چشم غزالان، (مانند) حلقه زنجیر ماست. ← تشبیه بلیغ (فشرده) اسنادی

۴۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) عشق من به تو ازلی است. (معشوق آسمانی)
 (۲) کشته معشوق، زنده ابدی است. (معشوق آسمانی)
 (۳) تشبیه چهره معشوق به ماه آسمان (معشوق زمینی)
 (۴) طائران قدس (فرشتگان) و پاکان عالم ارواح (انبیا و اولیا) با عشق تو قوت و نیرو می‌گیرند. (معشوق آسمانی)

۴۸. گزینه ۱ درست است.

در همه ابیات، توصیف دوری از معشوق است، اما در بیت گزینه ۱، علاوه بر بیان سختی دوری از یار، راه‌حلّ این بیقراری را نیز بیان کرده و آن، اینکه باید خلق و خوی بد دوست و بی‌توجهی او را به هر شکلی شده، تحمل کنم و صبوری نمایم و در واقع به‌نوعی از محبوب خود، گله و شکایت هم می‌کند.

۴۹. گزینه ۴ درست است.

بررسی ابیات:

- (الف) واژه عجب درباره زاهد، بیانگر مفهوم خودبینی و تکبر اوست.
 (ب) گوش داشتن بر سفره دیگران، باعث خواری و ذلت آدمی است. (نکوهش حرص و طمع)
 (ج) مستور (انسان پاکدامن و نماد زاهدی که برای آلوده نشدن، خود را از جامعه مستور و دور می‌کند) و مست (انسان آلوده به دنیا)، هر دو از یک قبیله‌اند؛ زیرا یکی به امور دنیوی آلوده است و یکی به ریا و ظاهرسازی. (نقد زهد ریایی و دینداری ریاکارانه)

د) نقص گناه را مبین و نظر به عیب مکن. (تقاضای آسان گرفتن و مدارای با مردم یا همان تساهل و تسامح)

۵۰. گزینه ۲ درست است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه ۲، انتخاب غم عشق و غم عشق را به خویشاوندی برگزیدن و آن را مایه شادی و نشاط خود دانستن است.

بررسی گزینه‌های دیگر:

(۱) ماتم زده، انگیزه شادی و سرور ندارد.

(۲) رنج دوری و فراق معشوق را حتی در وصل هم نمی‌توان فراموش کرد.

(۴) ستایش معشوق (شادی اهل مجلس به وجود توست و هر که تو را شاد نخواهد، دلش جای غم باد!)

علوم اجتماعی (۲)

۵۱. گزینه ۱ درست است.

مهم‌ترین علت تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان، نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی و ماورای طبیعی است. (درس

۱۲ - فصل ۳ - ص ۱۰۱)

۵۲. گزینه ۳ درست است.

همان‌گونه که بی‌توجهی به ابعاد دنیوی به بهانه رویکرد معنوی، به بحران منجر می‌شود، غفلت از ابعاد معنوی به بهانه رویکرد دنیوی، شکل دیگری از بحران را به دنبال می‌آورد.

فرهنگ غرب با انکار حقایق قدسی، نه تنها به آرمان‌های انقلاب فرانسه نرسید، بلکه با اصالت بخشیدن به انسان دنیوی در قرن

بیستم به پوچ‌گرایی، یأس و ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها انجامید. (درس ۱۲ - فصل ۳ - ص ۱۰۱)

۵۳. گزینه ۲ درست است.

فرهنگی که توان معرفتی لازم برای دفاع از ابعاد گسترده اقتصادی و سیاسی خویش را نداشته باشد، به حیوان فرتوتی می‌ماند

که با وجود جثه عظیم خود، زمین‌گیر و آسیب‌پذیر شده است. (درس ۱۲ - فصل ۳ - ص ۱۰۰)

۵۴. گزینه ۴ درست است.

طی قرن بیستم نه تنها دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد، بلکه در سال‌های پایانی آن، نگاه معنوی و دینی، به سطوح

مختلف زندگی انسان‌ها بازگشت. بعضی متفکران از این موج که نشانه بحران معنویت در فرهنگ غرب است، با عناوین افول

سکولاریسم یا پساکولاریسم یاد کردند. (درس ۱۲ - فصل ۳ - ص ۱۰۱)

۵۵. گزینه ۴ درست است.

اعتراض‌ها و واکنش‌های مردمی در رابطه با بحران محیط زیست، جنبش‌های اجتماعی جدیدی را پدید آورده است؛ از جمله جنبش محیط زیست‌گرایی.

فرهنگ غرب با انکار حقایق قدسی به آرمان‌های انقلاب فرانسه نرسید. اصالت بخشیدن به انسان دنیوی و این جهانی (اومانیزم) در طول

قرن بیستم به پوچ‌گرایی، یأس و ناامیدی و به مرگ آرمان‌ها و امیدها منجر شد. (درس‌های ۱۱ و ۱۲ - فصل ۳ - ص ۹۶ و ۱۰۱)

۵۶. گزینه ۲ درست است.

بحران هنگامی ایجاد می‌شود که برخی تغییرات درونی و بیرونی، تعادل نظام را بر هم بزنند و نظام نتواند با مهار آن تغییرات،

تعادل مجدد خود را به دست بیاورد.

غرب با ترویج معنای علم مدرن، این مطلب را به نخبگان جوامع غیرغربی القا می‌کرد که پیروی از فرهنگ غرب تنها راه

پیشرفت و توسعه دیگر فرهنگ‌ها است. (درس‌های ۱۱ و ۱۲ - فصل ۳ - ص ۹۱ و ۹۹)

۵۷. گزینه ۴ درست است.

بحران معرفتی - علمی در دو بعد ظاهر شد: (۱) افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست مدرن (۲) ناسازگاری ابعاد

معرفتی با نیازهای اقتصادی و سیاسی جهان غرب (درس ۱۲ - فصل ۳ - ص ۱۰۰)

۵۸. گزینه ۳ درست است.

قدرت حاکمان سکولار وابسته به قدرت جهانی استعمار بود. آنان با اتکاء به این قدرت، می‌کوشیدند مظاهر دینی و اسلامی را از بین ببرند و

ساختارهای اجتماعی پیشین را حذف و ساختارهای اجتماعی جدید ایجاد کنند. آنتاتورک با اقداماتی مانند کشف حجاب، تغییر خط عربی به لاتین و

۵۹. گزینه ۱ درست است. پخش اذان به زبان ترکی، نمونه‌ای از قدرت‌های سکولاری بود که آرمان‌های منورالفکران غرب‌زده را دنبال می‌کرد. (درس ۱۳ - فصل ۴ - ص ۱۱۱)

قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، ریشه در اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها نداشت. قدرت آن‌ها وابسته به قدرت جهانی استعمار بود. آنان با اتکاء به این قدرت، اقدام به از بین بردن مظاهر دینی و اسلامی، حذف ساختارهای اجتماعی و ایجاد ساختارهای اجتماعی جدید می‌کردند.

استبداد استعماری به دلیل وابستگی به کشورهای استعمارگر، استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی را مخدوش می‌ساخت و مقاومت‌های مردمی برای حفظ هویت اسلامی خود را نیز سرکوب می‌کرد. (درس ۱۳ - فصل ۴ - ص ۱۱۲)

۶۰. گزینه ۱ درست است.

حکومت منورالفکران غرب‌گرا در کشورهای اسلامی، استبداد استعماری را به دنبال داشت.

حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ، در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی بود. برخی از آنان، آشکارا اندیشه‌های غیرتوحیدی را مطرح می‌کردند و برخی دیگر از رویارویی مستقیم با باورهای دینی مردم خودداری می‌کردند؛ حتی گاهی اندیشه‌های خود را در پوشش دینی بیان می‌داشتند. به این ترتیب، روشنفکری التقاطی چپ در کشورهای اسلامی پدید آمد. حرکت‌های اعتراض‌آمیز روشنفکران چپ کشورهای مسلمان، اغلب مورد حمایت بلوک شرق قرار می‌گرفت. (درس ۱۳ - فصل ۴ - ص ۱۱۰ تا ۱۱۳)

۶۱. گزینه ۴ درست است.

تا پیش از فروپاشی بلوک شرق، روشنفکران چپ در کشورهای اسلامی جاذبه داشتند و جریان چپ حتی در کشورهایی که زیر نفوذ بلوک غرب قرار داشتند، یک جریان اجتماعی تأثیرگذار بود. با فروپاشی بلوک شرق، جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح جهان از بین رفت و این جریان در کشورهای اسلامی نیز جاذبه خود را از دست داد و غرب‌گرایان این جوامع، دیگر بار به اندیشه‌های لیبرالیستی غربی روی آوردند. در بحران اقتصادی، قدرت خرید مصرف‌کنندگان به شدت کاهش می‌یابد و تولیدکنندگان، بازار فروش خود را از دست می‌دهند؛ در نتیجه کارخانه‌ها تعطیل و کارگران بیکار می‌شوند.

گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی، پیامدهای اجتماعی مختلفی داشت؛ برخی از نخبگان جهان غرب را به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی واداشت. مهاجران ساکن کشورهای غربی را که اغلب مرعوب فرهنگ مدرن شده بودند، به سوی هویت دینی خود فراخواند بازار معنویت‌های کاذب و دروغین را رونق بخشید؛ خرافه‌پرستی، شیطان‌پرستی، انواع بازسازی‌شده ادیان و عرفان‌های شرقی و سرخ‌پوستی، نمونه‌هایی از این معنویت‌های دروغین هستند. (درس‌های ۱۱، ۱۲ و ۱۳ - فصل‌های ۳ و ۴ - ص ۹۲، ۱۰۲ و ۱۱۳)

۶۲. گزینه ۳ درست است.

اومانیسیم در ابعاد مختلف فرهنگ غرب نظیر هنر، ادبیات و حقوق بروز و ظهور یافته است. هنر قرون وسطی، بر بعد معنوی و آسمانی انسان تأکید می‌ورزید و نقاشان، چهره‌آسوه‌های انسانی را در هاله‌ای از قداست ترسیم می‌کردند، اما هنر مدرن، بر بعد جسمانی و زیبایی‌های بدنی تمرکز می‌کند.

روشنگری در معنای خاص به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته‌شده در فرهنگ غرب اطلاق می‌شود و در این معنا، روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیسیم همراه شده است. این روش در بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب، صورت‌های مختلفی پیدا کرده است که وجه مشترک همه صورت‌های آن کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.

سکولاریسم به معنای رویکرد دنیوی و صرفاً این‌جهانی به هستی است. (درس ۵ - فصل ۲ - ص ۳۸، ۳۹ و ۴۲)

۶۳. گزینه ۲ درست است.

جهان غرب در استعمار فرانو، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد؛ یعنی به عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد و باورها و ارزش‌های فرهنگی خود را تبلیغ و ترویج می‌کند.

فرهنگ اسلامی، به دلیل قدرت و غنای خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را نیز درون خود هضم و جذب می‌کرد یا دست‌کم آنان را ناگزیر می‌ساخت که برای بقای خود، در ظاهر از مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند. (درس‌های ۳ و ۴ - فصل ۱ - ص ۲۵ و ۲۹)

۶۴. گزینه ۱ درست است.

گرم شدن اقتصاد وابسته به تسلیحات نظامی ← تداوم جنگ سرد

از بین رفتن آزادی افراد در جوامع سوسیالیستی ← عدالت اقتصادی (درس ۹ - ص ۸۰)

آشکار شدن نادرستی نظریه کنت ← وقوع جنگ‌های جهانی (درس‌های ۹ و ۱۰ - فصل ۳ - ص ۸۰، ۸۴ و ۸۵)

۶۵. گزینه ۱ درست است.

نسل دوم روشنفکران غرب‌گرا در ایران، تحت تأثیر جریان‌های چپ در کشورهای اروپایی بودند. (ص: درس ۱۳ - فصل ۴ - ص ۱۱۲)
 نخستین بیدارگران اسلامی، به دنبال اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند. (غ: درس ۱۳ - فصل ۴ - ص ۱۰۹)
 چالش‌های معنوی، اخلاقی و عاطفی، چالش‌های برخاسته از عمق فرهنگ غرب هستند. (ص: درس ۱۲ - فصل ۳ - ص ۱۰۱)
 تردید در روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن بود. (غ: درس ۱۲ - فصل ۳ - ص ۱۰۰)

روان‌شناسی

۶۶. گزینه ۳ درست است.

فalkون‌ها گروهی بودند که برای اولین بار به قطب جنوب رفتند. وقتی به قطب جنوب رسیدند، بعد از مدت کوتاهی همه مواد غذایی و امکانات لازم را از دست داده بودند. حتی غذای کافی برای زنده ماندن نداشتند، اما چیزی که آن‌ها را زنده نگه داشت این باور بود که بالآخره نجات می‌یابند. فالكون‌ها علی‌رغم همه مشکلات در دمای منفی ۲۵ درجه سانتی‌گراد، به مدت ۱۳ روز زنده ماندند تا اینکه بالآخره نجات پیدا کردند. (درس ۷ - ص ۱۶۵ و ۱۶۶)

۶۷. گزینه ۴ درست است.

اگر بین کار خود و پیامدهای آن رابطه‌ای نبینیم، دست از کار می‌کشیم. یعنی یاد می‌گیریم که نتایج به دست آمده ارتباطی با کار ما ندارند و مستقل از عمل ما هستند؛ در نتیجه این اعتقاد در ما به وجود می‌آید که رویدادها تحت کنترل مان نیستند. در این حالت به درماندگی آموخته‌شده می‌رسیم.

وقتی فرد دارای دو شناخت هم‌زمان و متناقض باشد، دچار ناهماهنگی شناختی شده است. (درس ۷ - ص ۱۷۶ و ۱۷۷)

۶۸. گزینه ۲ درست است.

عوامل مؤثر بر رشد و پیشرفت هر کشوری، علاوه بر شناسایی موانع بیرونی تابع روش‌های درست اسناددهی، همچون روش‌های تحت کنترل است؛ نظیر کار بیشتر، افزایش بهره‌وری، نظم و انضباط، پشتکار، قدرت، اراده و ... (درس ۷ - ص ۱۷۶)

۶۹. گزینه ۱ درست است.

هرگاه فرد مجبور شود بین دو انتخاب مطلوب یکی را برگزیند، دچار ناهماهنگی بعد از تصمیم می‌شود؛ مانند زمانی که باید بین دو مدرسه یا دو دانشگاه خوب، یکی را انتخاب کند. بعد از تصمیم‌گیری، فرد در مورد آنچه انتخاب کرده مزایا و در مورد آنچه رد کرده است معایب را می‌شمارد. (درس ۷ - ص ۱۷۱)

۷۰. گزینه ۱ درست است.

روش دریافت مباحث درسی توسط دانش‌آموزان روش‌نند در کلاس درس ← شنیداری
 خرید تلفن همراه مناسب براساس تبلیغات نصب‌شده در تابلوهای شهری ← دیداری
 به‌خاطر سپاردن داستان کارتون مورد علاقه توسط کودک ۵ ساله ← جزئی
 حفظ کردن پلاک یک خودروی عبوری در خیابان ← دیداری (درس ۴ - ص ۹۲)

۷۱. گزینه ۳ درست است.

در بررسی چرایی رفتار، گاه به عواملی توجه می‌شود که فراتر از نیازهای زیستی و مادی انسان است. به مجموعه عوامل فرازیستی که باعث به حرکت در آوردن رفتار و شناخت ما (انسان) می‌شود، نگرش می‌گویند. (درس ۷ - ص ۱۶۰)

۷۲. گزینه ۲ درست است.

پیدا کردن تنها حرف «ص» در بین یک پاراگراف حرف «س» ← جست‌وجو
 گزارش کردن تعداد ضربان قلب یک بیمار آسیب مغزی، هر ۵ دقیقه یک بار ← گوش‌به‌زنگی
 رد کردن محموله قاچاق داروهای روان‌گردان از ایستگاه بازرسی گمرک ← از دست دادن محرک هدف
 آمادگی نیروهای امدادی برای وقوع زلزله در تهران ← گوش‌به‌زنگی (درس ۳ - ص ۷۶، ۷۷، ۷۸ و ۷۹)

۷۳. گزینه ۳ درست است.

هدف، هر چیزی است که انسان سعی دارد به آن برسد و فکر می‌کند برای او مؤثر و مفید است. کسی که «رهرو» است، یعنی راهی را انتخاب کرده و می‌خواهد به هدفی برسد. نکته قابل توجه در انتخاب اهداف این است که برای رسیدن به اهداف بالاتر باید آن را به اهداف کوچک‌تر و قابل وصول تقسیم کنیم؛ به گونه‌ای که قدم‌به‌قدم و آرام‌آرام به اهداف مورد نظر برسیم. اگر از ابتدا اهداف را بالا و دست‌نیافتنی انتخاب کنیم،

هرگز نمی‌توانیم به آن‌ها دست یابیم و از تلاش بازمی‌مانیم. همچنین اگر اهداف را بسیار کوچک و بی‌ارزش و زودگذر انتخاب کنیم، هرگز انگیزه تلاش و عمل در ما ایجاد نمی‌شود؛ زیرا از انجام آن‌ها احساس ارزشمندی، افتخار و غرور نخواهیم کرد. (درس ۷ - ص ۱۶۸)

۷۴. گزینه ۴ درست است.

در روش علمی و برای انجام یک آزمایش صحیح و همچنین سهولت در اندازه‌گیری‌ها، باید متغیرهای موردنظر، به شکل دقیق، شفاف و قابل اندازه‌گیری، تعریف شوند. به تعریفی از متغیر که این ویژگی‌ها را داشته باشد، تعریف عملیاتی می‌گویند. تعریف عملیاتی باید به گونه‌ای باشد که همه افراد با مطالعه آن به برداشت یکسان و یا تقریباً یکسانی برسند.

نکته: نمره امتحان، یک موضوع عینی است که همه افراد از آن برداشت یکسانی دارند (گزینه ۴)، اما سایر گزینه‌ها این چنین نیستند. (درس ۱ - ص ۱۹)

۷۵. گزینه ۲ درست است.

در اسلام مراحل رشد انسان تا ۲۱ سالگی، به سه مرحله تقسیم می‌شود. پیامبر گرامی اسلام می‌فرماید: کودک هفت سال، آقا و سرور است و هفت سال، فرمانبردار و هفت سال، وزیر و مشاور است.

در هفت سال اول باید آزاد باشد که بازی کند. باید عواطف و احساسات صحیح او را رشد داد و با رفتار خوب و گفتار پسندیده او را پرورش داد و بدون توقع اطاعت از او، سعی کرد که با عمل و گفتار صحیح از حس تقلیدش بهره‌گیرد.

در هفت سال دوم کم‌کم باید زشتی‌ها و زیبایی‌ها را به او فهماند و در تأدیب او کوشش کرد و او را به ارزش‌ها و دوری از زشتی‌ها رهنمون ساخت.

در هفت سال سوم باید با او به‌منزله مشاور رفتار کرد. دیگر نباید به‌صورت آمرانه با او رفتار شود. باید وی را چون عضو بزرگ خانواده دانست و مانند دیگران او را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد.

توضیح گزینه‌ها:

گزینه ۱: در بازه سنی ۷ سال سوم قرار دارد و باید با او به‌عنوان یکی از اعضای خانواده مشورت کرد.

گزینه ۲: در بازه سنی ۷ سال دوم قرار دارد و باید در این سن در تأدیب کودک تلاش کرد.

گزینه ۳: در بازه سنی ۷ سال سوم قرار دارد و در این سن نباید با نوجوان به‌صورت آمرانه رفتار کرد.

گزینه ۴: در بازه سنی ۷ سال اول قرار دارد و بنابراین باید با رفتار و گفتار پسندیده و استفاده از حس تقلید، او را به رفتار صحیح رهنمون کند. (درس ۲ - ص ۴۴)

۷۶. گزینه ۱ درست است.

در صورتی که محرکی غایب بوده است، اما ما اشتهاً آن را ردیابی کرده‌ایم، هشدار کاذب رخ داده است؛ درحالی‌که تصمیم درست این بوده که علامت غایب ردیابی نشود. (درس ۳ - ص ۷۷)

۷۷. گزینه ۳ درست است.

در تبیین فرآیند رشد درک اخلاقی می‌توان گفت که کودکان در ابتدا، هیچ تصویری از کار خوب و بد ندارند؛ به همین دلیل مسئول رفتار خود نیستند. (درس ۲ - ص ۵۱)

۷۸. گزینه ۱ درست است.

روش‌های افزایش رشد گیاهان خانگی و اندازه‌گیری فاصله سیاره ناهید با زمین، مسائل عینی هستند که رسیدن به هدف در آن‌ها با محاسبات مشخص و روش معین قابل دستیابی است (موارد الف و د)، اما موارد (ب و ج) مربوط به علوم انسانی هستند که تعریف دقیق هدف، شناسایی موقعیت اولیه، فهرست اقدامات در دسترس و امکان تضمین دستیابی به هدف در آن‌ها بسیار دشوار اتفاق می‌افتد. (درس ۴ - ص ۱۱۸)

۷۹. گزینه ۴ درست است.

عبارت اول برای برخی افراد، مربوط به اطلاعات عمومی و برای افرادی که در آن جنگ حضور داشته‌اند، مربوط به تجربه شخصی‌شان است. ← معنایی و یا رویدادی

عبارت دوم به تجربه زمانی منحصر به فردی اشاره دارد. ← رویدادی

عبارت سوم دربرگیرنده اطلاعات عمومی است و مربوط به حافظه معنایی است. (درس ۴ - ص ۹۷ و ۹۸)

۸۰. گزینه ۲ درست است.

بسیاری از مردم تصور مثبتی از مسأله ندارند؛ زیرا راه‌حل آن مسأله را نمی‌دانند. (ص: درس ۵ - ص ۱۱۵)

سبک‌های تصمیم‌گیری مختلف است. بسیاری از آن‌ها ناکارآمد و فقط یکی، بهتر از سایر سبک‌ها است. (غ: درس ۶ - ص ۱۴۲)

در کنار خواسته‌های انسان، آنچه رفتار او را کنترل می‌کند، نگرش‌ها هستند. (غ: درس ۷ - ص ۱۶۱)
نگرش‌ها در شکل‌دهی به رفتار انسان، به دو صورت مثبت و منفی عمل می‌کنند. (ص: درس ۷ - ص ۱۶۵)

تاریخ (۲)

۸۱. گزینه ۴ درست است.
در دوره صفوی هنر خوشنویسی در کنار هنر نگارگری به اوج شکوفایی رسید و هنرمندانی چون میرعلی هروی و میرعماد حسنی قزوینی آن را به کمال رسانیدند. (تاریخ یازدهم درس ۱۴ ص ۱۵۵)
۸۲. گزینه ۱ درست است.
در دوران شاه تهماسب و شاه عباس اول، ازبکان خراسان را مورد تهاجم و غارت قرار دادند، اما سپاه صفوی قاطعانه آنان را شکست داد. (تاریخ یازدهم درس ۱۳ ص ۱۴۵)
۸۳. گزینه ۲ درست است.
از مشهورترین آثار تاریخ‌نگاری این دوره می‌توان به کتاب حبیب‌السیر تألیف غیاث‌الدین خواندمیر در زمان سلطنت شاه اسماعیل اول، احسن‌التواریخ تألیف حسن‌بیگ روملو در زمان سلطنت شاه تهماسب اول و کتاب تاریخ عالم‌آرای عباسی تألیف اسکندربیک منشی مربوط به دوره شاه عباس اول اشاره کرد. (تاریخ یازدهم درس ۱۴ ص ۱۴۹)
۸۴. گزینه ۴ درست است.
سرشناس‌ترین معماران این دوره، قوام‌الدین و غیاث‌الدین شیرازی و محمد بن محمود اصفهانی بودند که استادانی بی‌همتا در فنون معماری به‌شمار می‌روند. (تاریخ یازدهم درس ۱۲ ص ۱۳۰)
۸۵. گزینه ۱ درست است.
هنر سفالگری، گرچه به کیفیت دوره سامانی نرسید، اما با استفاده از نقوش جانوری و گیاهی توسعه یافت و مراکز مهم سفالگری عصر سامانی از شرق ایران، یعنی نیشابور و سمرقند، به تدریج به مناطق مرکزی، مانند کاشان انتقال یافت. (تاریخ یازدهم درس ۱۰ ص ۱۱۳)
۸۶. گزینه ۴ درست است.
شاه عباس اول در ۴۲ سال زمامداری، با اقدامات خردمندانه و بهره‌گیری از مشاوران آگاه، ایران را به یکی از کانون‌های بزرگ سیاسی و اقتصادی جهان آن روز تبدیل کرد. به همین روی، بسیاری از محققان و مورخان، عصر شاه عباس را عصر اقتدار و شکوفایی سلسله صفوی دانسته‌اند. (تاریخ یازدهم درس ۱۳ ص ۱۴۱)
۸۷. گزینه ۴ درست است.
معایبه با تعیین ولیعهد برای خود، نخستین گام را برای موروثی کردن خلافت برداشت. برخی از خلفای اموی، همزمان برای دو پسر خود به‌عنوان ولیعهد بیعت می‌گرفتند. این اقدام موجب ایجاد دودستگی و زمینه‌ساز اختلاف و رقابتی شد که خلافت امویان را از درون تضعیف کرد. (تاریخ یازدهم درس ۶ ص ۵۷)
۸۸. گزینه ۱ درست است.
بنیانگذاران برخی از سلسله‌های ایرانی مانند طاهریان و سامانیان، با فرمان خلیفه عباسی به حکومت رسیدند. (تاریخ یازدهم درس ۹ ص ۹۱)
۸۹. گزینه ۳ درست است.
حادثه تأثیرگذار دیگری که در این اوضاع و احوال رخ داد، از میان برداشتن دولت آل‌منذر (لخمیان) توسط خسروپرویز بود. اندکی پس از این ماجرا، دسته‌ای از سپاهیان ساسانی، از قبیله‌های عرب مجاور مرزهای ایران شکست خوردند. بر اثر این واقعه، عظمت قدرت ساسانیان در چشم اعراب فرو ریخت و باعث تشویق و تحریک بیشتر آنان برای هجوم به کاروان‌ها و آبادی‌های مرزی ایران شد. (تاریخ یازدهم درس ۸ ص ۸۱)
۹۰. گزینه ۱ درست است.
در آستانه ظهور اسلام، تعدادی از قبیله‌های عرب به آیین یهودیت و مسیحیت گرویده بودند. برخی از یهودیان ساکن یثرب و معدودی از مسیحیان مستقر در نجران از آن جمله‌اند. (تاریخ یازدهم درس ۳ ص ۲۳)

۹۱. گزینه ۱ درست است.

از مشهورترین مترجمان مأمون، اسحاق بن حنین بود. (تاریخ یازدهم درس ۷ ص ۷۲)
یوسف بن عمر از جمله معروفترین والیان اموی بود که بر عراق و ایران فرمان راند و به ایرانیان، خواه مسلمان و خواه غیرمسلمان، ظلم زیادی کرد. (تاریخ یازدهم درس ۸ ص ۸۴)

۹۲. گزینه ۲ درست است.

در زمان آلب‌آرسلان، جانشین طغرل، سلجوقیان در نبردی بزرگ که در ملازگرد رخ داد (۴۶۳ق)، سپاهیان امپراتوری روم شرقی را شکست دادند، امپراتور را اسیر کردند و آسیای صغیر را به متصرفات خود افزودند. در آن زمان، قلمرو سلجوقیان از رود سیحون در شرق تا دریای مدیترانه گسترش یافت. (تاریخ یازدهم درس ۱۰ ص ۱۰۳)

۹۳. گزینه ۱ درست است.

نظامیه‌ها که به همت خواجه نظام‌الملک توسی در شهرهای مهمی چون بغداد و اصفهان و نیشابور ساخته شدند، از این جمله بودند. این مدارس که اختصاص به تدریس فقه شافعی و دانش‌های وابسته به آن داشت، بعدها الگوی بسیاری از نهادهای آموزشی دینی در دیگر نقاط دنیای اسلام و کشورهای غربی گردیدند. (تاریخ یازدهم درس ۱۰ ص ۱۱۱)

جغرافیا (۲)

۹۴. گزینه ۱ درست است.

ناحیه نخجوان در جمهوری آذربایجان و کردستان در عراق یک ناحیه خودمختار هستند و همانند منطقه آزاد تجاری، یک ناحیه سیاسی ویژه محسوب می‌شوند و در کشوری قرار دارند که بخش اعظم آن به صورت یکپارچه یا تک‌ساخت اداره می‌شود. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحات ۱۱۹ و ۱۳۹

۹۵. گزینه ۲ درست است.

از نظر فعالیت‌های اقتصادی عبارت «الف» منطبق با فعالیت‌های نوع اول است؛ زیرا بهره‌برداری بوکسیت و فسفات در ارتباط مستقیم با زمین است. عبارت «ب» نیز منطبق با فعالیت‌های نوع اول است؛ زیرا پرورش دام و رمه‌گردانی نیز، چه سنتی و چه تجاری، در ارتباط مستقیم با زمین است. همچنین عبارت «ج» نیز منطبق با فعالیت‌های نوع اول است؛ زیرا ماهیگیری و فعالیت‌های وابسته به صید آبزیان در ارتباط مستقیم با دریا قرار دارد. اما عبارت «د» مربوط به فعالیت‌های نوع سوم است؛ زیرا حمل‌ونقل دریایی در سواحل و فعالیت‌های بازرگانی، در این دسته از فعالیت‌ها قرار دارند. بنابراین عبارت «ج» برخلاف عبارت «د» و همانند عبارت‌های «الف» و «ب» مربوط به فعالیت‌های اقتصادی نوع اول است. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحات ۵۸، ۶۰، ۶۲ و ۸۴

۹۶. گزینه ۴ درست است.

ناحیه استوایی دارای زاویه تابش مستقیم یا عمود است و در آن، یک ناحیه کم‌فشار تشکیل می‌شود. در مقابل، ناحیه قطبی دارای زاویه تابش غیرمستقیم یا مایل است و در آن، یک ناحیه پرفشار تشکیل می‌شود. این تفاوت‌ها منجر شده است که تولید ماده آلی، سرعت رشد گیاهان و فتوسنتز در هر دو ناحیه متفاوت باشد؛ به طوری که در ناحیه استوا تولید ماده آلی (۸۰۰) چندین برابر ناحیه قطبی (۱۰۰) باشد. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحات ۲۳، ۲۶ و ۵۷

۹۷. گزینه ۴ درست است.

توزیع نواحی بیابانی و ساحلی در سطح زمین متفاوت است؛ به طوری که نواحی بیابانی ۳۳ درصد سطح زمین و نواحی ساحلی ۱۵ درصد سطح زمین را در بر می‌گیرند. با این حال توزیع جمعیت این دو ناحیه کاملاً متفاوت است. از سوی دیگر، توانمندی هر کدام نیز متفاوت است؛ به طوری که در نواحی ساحلی دسترسی مناسب به دریا، شرایط مناسبی برای ماهیگیری و قدرت امواج و جزر و مد، شرایط مناسبی برای تولید انرژی فراهم کرده است و در نواحی بیابانی به دلیل آسمان صاف و بدون ابر، شرایط مناسبی برای تحقیقات نجومی و به دلیل ساعت‌های آفتابی زیاد، شرایط مناسبی برای تولید انرژی دارد. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحات ۵۸ و ۶۰

۹۸. گزینه ۳ درست است.

فرسایش کاوشی ناشی از حفر مواد که در شکل «الف» نمایش داده می‌شود، عبارت‌اند از: ستون‌های سنگی دریایی، طاق‌های دریایی و غارها و فرسایش کاوشی ناشی از حفر مواد که در شکل «ب» نمایش داده می‌شود، عبارت‌اند از: آبنسنگ‌های دریایی، جزایر مرجانی و زبانه ماسه‌ای. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحه ۵۰

۹۹. گزینه ۳ درست است.

اتحادیه‌های اقتصادی-تجاری منطقه‌ای، میان کشورهای همسایه شکل می‌گیرند. کشورهای عضو این اتحادیه‌ها به دلیل اینکه موازنه منفی (واردات بیشتر از صادرات) دارند، براساس موافقت‌نامه‌هایی که امضاء می‌کنند، سعی می‌کنند مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی را بین خودشان کاهش دهند یا بردارند تا تجارت بین کشورهای منطقه، افزایش یابد و به رونق و توسعه اقتصادی این کشورها کمک شود. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحه ۱۰۸

۱۰۰. گزینه ۴ درست است.

فعالیت‌های نوع دوم، فعالیت‌هایی هستند که عمدتاً با تغییر شکل محصولات سر و کار دارند. زمانی که محصولات در فعالیت نوع اول، از زمین (معادن، زمین کشاورزی و ...) برداشت می‌شوند و از طریق فعالیت نوع سوم به کارخانه‌ها حمل می‌شوند، در کارخانه‌ها تغییر شکل پیدا می‌کنند. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحه ۸۴

۱۰۱. گزینه ۲ درست است.

کشور عبارت است از یک ناحیه سیاسی مستقل که دارای سرزمین مشخص، جمعیت دائمی و مقیم و حکومت مرکزی است و بر امور داخلی و خارجی خود حاکمیت دارد. لازم به ذکر است که هر کشور دارای نظام سیاسی ویژه‌ای از جمله تک‌ساخت، فدرال و ناحیه‌ای و ترکیبی است و هر کدام دارای یک حکومت مرکزی هستند، اما توزیع اختیارات در داخل هر کدام، بسته به نوع نظام سیاسی متفاوت است. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحات ۱۲۸، ۱۳۸ و ۱۳۹

۱۰۲. گزینه ۴ درست است.

صنایع دانش‌بنیان از جمله صنایع نوین یا های‌تک هستند که مربوط به فعالیت‌های اقتصادی نوع دوم‌اند؛ زیرا در بخش صنعت قرار دارند، اما به دلیل اینکه با فناوری اطلاعات ارتباط بسیار نزدیکی دارند، با فعالیت‌های نوع چهارم ارتباط نزدیکی دارند و در عین حال، در دسته‌بندی فعالیت‌های اقتصادی، در بخش فعالیت‌های نوع چهارم قرار نگرفته‌اند. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحات ۸۴ و ۹۶

۱۰۳. گزینه ۱ درست است.

در عصر اکتشافات جغرافیایی وقتی اروپاییان با پیشرفت در دریانوردی، سرزمین‌های نو را کشف کردند، در امریکای شمالی، استرالیا و نیوزیلند، زبان انگلیسی گسترش یافت. در مستعمرات آن‌ها در قاره‌های افریقا، امریکای جنوبی و بخش‌هایی از آسیا نیز زبان‌های انگلیسی، اسپانیایی، پرتغالی و فرانسوی رواج پیدا کرد. لازم به ذکر است که این رویداد تاریخی با پدیده پخش فرهنگی به صورت مستقیم صورت گرفته است، اما در عصر حاضر پدیده پخش اغلب به صورت غیرمستقیم و از طریق رسانه‌ها صورت می‌گیرد. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحات ۷۱، ۷۹ و ۸۱

۱۰۴. گزینه ۱ درست است.

جغرافی دانان برای تعیین حدود ناحیه، یک تا چند معیار را به کار می‌گیرند و در ناحیه تعیین شده چه طبیعی یا انسانی، بیشترین عوامل وحدت و همگونی را کانون یا مرکز ناحیه و کمترین عوامل وحدت و همگونی را مرز همان ناحیه می‌نامند. بنابراین در زمان تعیین حدود ناحیه، کانون و مرزهای آن را نیز مشخص می‌کنند که با ناحیه مجاور متفاوت است. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحات ۴، ۵ و ۱۵

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

به‌طور کلی اضلاع ناحیه سیاسی را قلمرو و فضای جغرافیایی، سازه یا ساختار انسانی و نظام مدیریت تشکیل می‌دهند. منطقه اتحادیه اروپا از ۲۷ کشور اروپایی (نه همه کشورها) تشکیل شده است. این کشورها مستقل‌اند (برخی الگوی سیاسی فدرال، برخی تک‌ساخت و برخی دیگر ناحیه‌ای و ترکیبی دارند)، اما با هم متحد هستند و پذیرفته‌اند که از نظام مدیریت مشترکی تبعیت کنند. کشورهای عضو این اتحادیه برای تحقق مدیریت مشترک، رؤسای را برای شورا و مجلس قانونگذاری اروپا، بانک مرکزی اروپا و نظایر آن انتخاب می‌کنند. کشورهای اتحادیه اروپا در امور سیاست خارجی، کشاورزی (مانند دامداری تجاری)، تجارت، محیط زیست و نظایر آن، از اصول و شیوه‌های مشترکی پیروی می‌کنند. اغلب کشورهای اتحادیه اروپا، یورو را به‌عنوان واحد پول مشترک پذیرفته‌اند. همچنین، برای تسهیل رفت‌وآمد مردم به برخی کشورهای عضو به‌منظور زندگی، کار، تحصیل یا سرمایه‌گذاری، اخذ روادید بین این کشورها لغو شده است و افراد می‌توانند برطبق پیمان آزادانه و بدون نیاز به روادید به این کشورها، سفر کنند. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحات ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۳۸ و ۱۳۹

فلسفه (۲)

۱۰۶. گزینه ۱ درست است.
- تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند به پرسش‌های بنیادین، موجب ظهور دانشی به نام فلسفه شده است. دانش فلسفه به صورت یک علم در یونان باستان پا به عرصه ظهور گذاشت. فلسفه به جهت روش با ریاضیات مشترک است و هر دو، از روش عقلی استفاده می‌کنند. درس اول ص ۶
۱۰۷. گزینه ۴ درست است.
- این گزاره به حوزه هستی‌شناسی مرتبط است؛ بنابراین عام‌تر و کلی‌تر از سایر گزاره‌ها است. محتوای سایر گزینه‌ها به حوزه معرفت‌شناسی یا فلسفه مضاف مرتبط است. درس دوم ص ۱۳
۱۰۸. گزینه ۱ درست است.
- در گزینه ۲، گزاره اول و دوم به معرفت‌شناسی و گزاره سوم به انسان‌شناسی فلسفی تعلق دارد. در گزینه ۴، گزاره اول به هستی‌شناسی و گزاره دوم و سوم به معرفت‌شناسی مرتبط است. در گزینه ۳، گزاره اول و دوم به معرفت‌شناسی و گزاره سوم به فلسفه علوم اجتماعی تعلق دارد. درس دوم ص ۱۳ و ۱۴
۱۰۹. گزینه ۱ درست است.
- کسانی که در فلسفه علوم اجتماعی به اصالت جامعه معتقدند در سیاست به سوسیالیسم گرایش دارند. در مکتب اصالت جامعه، اعتقاد بر این است که وقتی انسان در جامعه زندگی می‌کند، یک روح جمعی شکل می‌گیرد. درس دوم ص ۱۶
۱۱۰. گزینه ۴ درست است.
- افلاطون برای نشان دادن نقش حقیقی فلسفه برای هدایت انسان به سمت آزادی حقیقی و رهایی از عادت‌های غیرمنطقی تمثیل غار را بیان می‌کند. از نظر او انسان‌های زندانی در غار محسوسات می‌توانند با استفاده از عقل، به شناخت حقایق و واقعیات دست یابند. درس سوم ص ۲۴
۱۱۱. گزینه ۱ درست است.
- زادگاه فلسفه یونانی، بخشی از سرزمین یونان باستان واقع در غرب آسیای صغیر بود که ایونیا نامیده می‌شد؛ در اینجا بود که حدود شش قرن پیش از میلاد، مباحث فلسفی پایه‌گذاری شد و اولین فیلسوفان یونان پا به عرصه وجود گذاشتند. مورخان فلسفه، تالس را نخستین اندیشمند یونانی می‌دانند که اندیشه فلسفی مشخصی داشته است. درس چهارم ص ۳۰ و ۳۱
۱۱۲. گزینه ۲ درست است.
- نخستین اندیشمندان یونان یا همان جهان‌شناسان ایونی بیشتر به تغییراتی که در اطراف‌شان رخ می‌داد، توجه داشتند و می‌خواستند آن‌ها را به نحو عقلانی تحلیل نمایند، اما سقراط بیشتر به انسان، اخلاق و فضیلت توجه داشت. درس‌های چهارم و پنجم ص ۳۰ و ۳۷
۱۱۳. گزینه ۳ درست است.
- سقراط هیچ کتاب و نوشته‌ای نداشت و برای فهم فلسفه او باید زندگی او را مطالعه کرد. جامعه آتن در زمان سقراط متأثر از اندیشه سوفسطائیان بود. او برای احیای تفکر عقلانی و استواری فضیلت قیام کرده و شالوده تفکر فلسفی اصیل را استوار ساخت. از نظر سقراط ثروت، فضیلت به بار نمی‌آورد و از فضیلت است که ثروت و هر چه برای جامعه سودمند است، حاصل می‌شود. درس پنجم ص ۳۷
۱۱۴. گزینه ۲ درست است.
- از نظر گرگیاس اولاً هیچ چیز وجود ندارد، ثانیاً اگر وجود داشته باشد، نمی‌توان آن را شناخت، ثالثاً اگر قابل شناخت باشد، نمی‌توان آن را به دیگران تعلیم داد. از نظر پارمنیدس، هستی واحد و ثابت است و در جهان هستی، نیستی راه ندارد، اما به نظر هراکلیتوس هیچ چیز ثابتی در جهان وجود ندارد، بلکه همه چیز هر لحظه در سیلان و تغییر است. درس چهارم و ششم ص ۳۲ و ۴۷
۱۱۵. گزینه ۳ درست است.
- در گذشته برخی مباحث معرفت‌شناسی در ضمن مباحث فلسفی طرح می‌شد و همواره جزئی از فلسفه بود؛ زیرا هنگامی که فیلسوفی درباره موضوعاتی مانند هستی، جهان و انسان می‌اندیشد، ناگزیر درباره خود اندیشیدن و شناخت نیز دیدگاهی دارد. اما امروزه به علت طرح پرسش‌های جدی و جدید درباره معرفت و ظهور دیدگاه‌های گوناگون، این بخش از فلسفه به صورت شاخه مستقلی درآمده است. توجه ویژه کانت، فیلسوف قرن هیجدهم آلمانی به شناخت، سبب رشد بیشتر شاخه معرفت‌شناسی فلسفه گردید. درس ششم ص ۴۶

۱۱۶. گزینه ۱ درست است.

تمامی علوم تجربی بر قواعدی کلی و عقلی استوار هستند که این قواعد، خود، تجربی نیستند، بلکه عقلی و فلسفی هستند. درس هفتم ص ۵۲

۱۱۷. گزینه ۲ درست است.

انسان دارای قوه‌ای به نام عقل است که با آن تفکر و تعقل می‌کند و با کمک آن می‌تواند حقایقی را درک کند. قوه عقل می‌تواند با همکاری حس و با تحلیل عقلانی یافته‌های حسی، معرفت تجربی یا شناخت تجربی را فراهم آورد و همچنین می‌تواند علاوه بر حواس بیرونی، حالات درونی مانند شادی و غم و درد را شناسایی کند و درباره آن‌ها نظر دهد. همچنین قوه عقل قادر است بدون استفاده از یافته‌های تجربی و صرفاً با تفکر و چینش استدلال به حقایقی برسد و دانش‌هایی را پایه‌گذاری کند که به آن دانش‌ها، شناخت عقلی می‌گوییم؛ مانند ریاضیات و فلسفه. درس هفتم ص ۵۳

۱۱۸. گزینه ۳ درست است.

ارسطو با تدوین منطق گام مهمی در زمینه راه‌های گریز از خطا برداشت و توانست قواعد استدلال و شیوه‌های مصون ماندن از خطا و مغالطه را آموزش دهد و مانع رشد سفسطه در جامعه شود. درس هشتم ص ۶۰

۱۱۹. گزینه ۴ درست است.

سوفسطائیان مدعی بودند که از راه حس و عقل نمی‌توان به حقیقت رسید. ابن‌سینا و فارابی به معرفت شهودی توجه داشتند، ولی آن را در تبیین‌های فلسفی خود وارد نمی‌کردند. به نظر افلاطون شناخت عقلی بسیار مطمئن‌تر از شناخت حسی است و اموری را که عقل درک می‌کند، ارزش برتری دارد. درس هشتم ص ۶۰ و ۶۱

۱۲۰. گزینه ۲ درست است.

یکی از دیدگاه‌های جدید در میان تجربه‌گرایی، پوزیتیویسم یا اثبات‌گرایی بود. پوزیتیویست‌ها علاوه بر اینکه مانند سایر تجربه‌گرایان، تنها راه رسیدن به شناخت و معرفت را تجربه می‌دانستند، معتقد بودند که اصولاً آن دسته از مفاهیم و گزاره‌ها که تجربه‌پذیر نیستند و از طریق تجربه نمی‌توانند مورد بررسی و ارزیابی قرار بگیرند، بی‌معنا هستند. درس هشتم ص ۶۵

۱۲۱. گزینه ۱ درست است.

از نظر افلاطون و ارسطو قوه نطق و قابلیت حیات مربوط به نفس است، نه بدن. از میان فیلسوفان دوره جدید اروپا، مارکس و هابز که از فیلسوفان ماتریالیست هستند، انسان را فقط موجودی مادی می‌دانند. درس نهم ص ۷۲ و ۷۴

۱۲۲. گزینه ۳ درست است.

از نظر کانت نمی‌توان با استدلال‌های عقلی محض وجود خدا، روح مجرد، اختیار و اراده آزاد انسان را اثبات کرد. او از راه اخلاق و وجدان اخلاقی، نفس مختار انسان را اثبات نمود. کانت با استدلال دیگری که با استدلال دکارت (که فیلسوف عقل‌گرا بود) متفاوت بود، به اثبات حقیقت نفسانی انسان و ... پرداخت. او به مفاهیم فطری اعتقادی نداشت، بلکه مفاهیمی مانند علیت و زمان و مکان را از مفاهیم ماتقدم ذهن می‌دانست که در قوه ادراکی انسان وجود دارند. درس نهم ص ۷۳

۱۲۳. گزینه ۲ درست است.

از نظر دکارت انسان دارای دو بعد روحی و مادی است و حقیقت من (انسان) را همان روح یا نفس انسان تشکیل می‌دهد که از این جهت با ملاصدرا اشتراک نظر دارد، ولی از نظر دکارت روح و بدن کاملاً از یکدیگر جدا هستند و خاصیت‌های متفاوت دارند؛ درحالی‌که از نظر ملاصدرا روح حقیقتی مجزای از بدن نیست، بلکه نتیجه رشد و تکامل خود جسم و بدن است. درس نهم و دهم ص ۷۳ و ۸۱

۱۲۴. گزینه ۴ درست است.

از نظر سهروردی نفس انسان همان جنبه نورانی وجود او و جسم و بدن انسان همان جنبه ظلمانی اوست. این نفس اگر نورانیت بیشتری کسب کند، می‌تواند با کسب شایستگی و لیاقت بیشتر، مسیر کمال را طی کند. او نفس انسان را حقیقتی مربوط به مشرق عالم می‌داند که از مشرق وجود دور افتاده و مشتاق بازگشت به آنجا است. درس دهم ص ۸۰

۱۲۵. گزینه ۳ درست است.

ابن‌سینا نظر ارسطو درباره حقیقت را پسندید و کوشید این دیدگاه را عمق‌تر بیان کند و ابعاد دیگر آن را روشن نماید. درس دهم ص ۷۹

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

با سنجش آموز، درست پیاموز

آموزش مجازی

سنجش آموز

ویژه پایه دهم، یازدهم، دوازدهم و داوطلبان کنکور ۱۴۰۲

صدای داوطلب ۰۲۱۴۲۹۶۶ | sanjeshserv.ir

[sanjeshserv](https://www.instagram.com/sanjeshserv) | [sanjesheducationgroup](https://www.facebook.com/sanjesheducationgroup)